

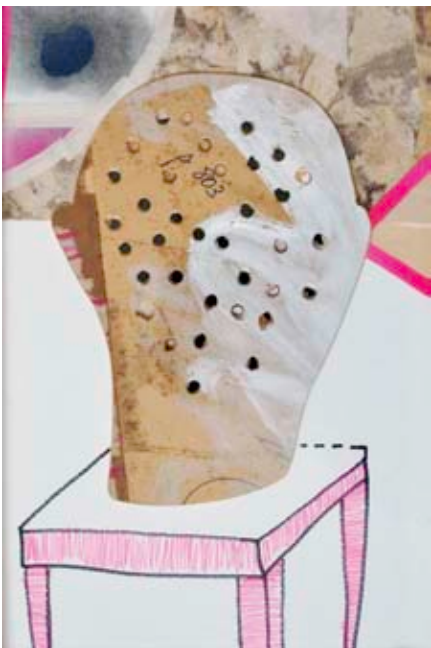
MONITORUL CULTURAL

Lunar arădean de informație culturală

Mai 2017

Acest număr este ilustrat cu lucrările artistului plastic

Adrian Sandu

Născut în anul 1968, în Arad. Studii: 1991 – 1997 – Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Arte și Design, secția grafică (B.F.A.); 2005 – 2006 – Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Arte și Design – master în grafică (M.F.A.); 2011 – D. F. A. (Ph.D.) - Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Arte și Design – doctor în arte vizuale. Trăiește și lucrează în Arad. Participă la numeroase expoziții personale și de grup. Contact: telefon: 0040 72 7748850; e-mail: sanduadrian2001@yahoo.com infervns@gmail.com www.facebook.com/sandu.adrian.77

Adrian Sandu, P 803 mixed media

Lunar arădean de informație culturală

Supliment al revistei de cultură „ARCA”

Anul XI, nr. 2 (81) – mai 2017

Director: Doru Sinaci

Redactor-șef: Ioan Matiuț

Colaborează: Rodica Colta, Adelina Stoenescu, Sorin Sabău, Dorel Gureanu, Corina Hușan, Eugen Rogojan, Cristian Caimacan, Adriana Sasu.

Prezentare artistică: Laurian Popa

Design: Filip Cenade

DTP: Călin Chendea

Corectură: Petre Don

Tipar: Tipografia TRINOM Arad

Editor: Centrul Cultural Județean Arad
www.ccja.ro

Responsabilitatea pentru conținutul textelor revine autorilor. Redacția nu își asumă responsabilitatea pentru modificările survenite în programul instituțiilor.

ISSN 2559 - 1126
ISSN-L 2559 - 1126

MONITORUL
cultural

Despre criza culturii scrise se vorbește mult și se face puțin. La întâlnirile scriitoricești sau ale editorilor, lamentațiile și invocarea unei soluții miraculoase sunt la ordinea zilei. Este adevărat că nici statul român nu face mare lucru când e vorba de cultură, că ne lipsește un cadru legislativ adecvat, cum ar fi o lege funcțională a cărții. Dar, a aștepta la nesfârșit o minune care nu se grăbește să vină, s-a dovedit a fi total neproductiv. Între timp, tirajele cărților scad, difuzarea este din ce în ce mai atomizată și inefficientă, revistele de cultură sunt amenințate cu dispariția.

Este tot mai clar că soluțiile trebuie căutate în interior, că este nevoie de o schimbare de mentalitate în abordarea problemelor cu care se confruntă acest domeniu cultural important. Așa cum cei din alte zone ale culturii s-au mișcat mult mai pragmatic, învățând să facă proiecte, accesând fonduri interne și europene, atrăgând sponsori sau scoțând pur și simplu actul cultural din spațiul convențional și aducându-l mai aproape de public.

Soluții au început să apară și pentru cultura scrisă, la început mai timid, fiind tratate cu oarecare rezerve mai ales de către generațiile mai vârstnice de scriitori obișnuiți să stea în turnurile lor de fildeș. Începutul s-a făcut în București dar și în alte orașe cu tradiție culturală și mediu universitar autentic, de către grupări de tineri scriitori cu inițiativă și curaj, care susțin cu regularitate o serie de evenimente literare, condimentate cu momente de *performance* și desfășurate în spații neconvenționale, cu un public tânăr, din ce în ce mai numeros și fidel.

Festivalurile de literatură cu deschidere spre publicul larg și nu doar spre unul select, sunt și ele o formă de a face cât mai vizibilă creația literară. Însă, fără o promovare eficientă, ele se potrec discret, departe de scopul principal, acela de a trezi curiozitatea și interesul pentru literatura vie.

Ne mai rămân revistele de cultură, ca spațiu de exprimare dar și ca instanță critică în încercarea de a face puțină ordine în jungla aparițiilor editoriale. Aproape că nu există oraș în România unde să nu apară o astfel de revistă, finanțată din bani publici, cu sprijinul comunităților locale, care au înțeles importanța unui astfel de demers.

Identificarea unor formule proaspete și competitive în ce privește conținutul, grafica, suportul, formatul, difuzarea dar și deschiderea către literatura tânără de calitate, către nevoile consumatorului actual de cultură, sunt câteva dintre elementele de care ar trebui să țină seama orice publicație culturală pentru a fi sustenabilă.

De fapt, nu cred că există o criză a culturii scrise, ci mai degrabă una a mentalităților, a incapacității de adaptare la provocările prezentului și ale viitorului.

Ioan Matiuț

**Interviu cu
Doamna Claudia Boghicevici,
vicepreședinte al
Consiliului Județean Arad**

Cultură, tradiție, familie și sport

Care sunt principalele evenimente pe care le aduceți în fața publicului în luna mai?

Aradul va respira... cultură, în luna mai! Redactorii șefi ai revistelor de cultură din România se vor întâlni, în 6 și 7 mai, într-o activitate susținută financiar de Consiliul Județean, prin Centrul Cultural Județean. Aș dori să remarc, aici, calitatea revistei arădene „Arca”, devenită deja reper la scară națională. Fără îndoială, întâlnirea de la Arad se datorează valorii colectivului redacțional și unui networking cultural eficient. Completând răspunsul la întrebarea dvs., agenda Centrului Cultural Județean Arad pe luna mai conturează o ofertă atractivă și variată ce se adresează tuturor categoriilor de public și în care se regăsesc proiecte tradiționale de succes, arte ale spectacolului și proiecte inovative.

Ne puteți da câteva detalii despre cele mai importante acțiuni din luna mai?

Am amintit deja despre întâlnirea revistelor culturale. Aduce la Arad o elită la care ne raportăm cu respect. În 12 și 13 mai, Consiliul Județean Arad, prin Centrul Cultural Județean Arad organizează prima ediție a Festivalului Familiei în Arad, un eveniment care se dorește a fi dezvoltat în anii următori, la care sunt invitați copii, părinți și bunici pentru a petrece timp de calitate împreună, în cadrul atelierelor organizate pe parcursul celor două zile. Vorbim aici despre ateliere de creație pentru copii, activități sportive, concerte și recitaluri de poezie, concursuri și decoruri colorate, prezentări de modă pentru copii, personaje din basme și desene animate, spectacole de animație, teatru de păpuși și pictură pe față. În data de 12 mai, startul festivalului va fi dat de cunoscuta vedetă de televiziune Andreea Marin la ora 17.00 iar, în 13 mai, de la ora 12.00, cel care va fi prezent la eveniment este Virgil Ianțu. În ceea ce privește programul artistic al celor două zile de eveniment, trebuie menționat că este unul diversificat, perfect pentru întreaga familie. Vineri, 12

mai, în Parcul Pădurice vor avea loc concerte muzică pop și folk dar și un concert al Filarmonicii de Stat Arad iar, în 13 mai, pe scenă vor urca băieții din trupa ReChords. Important de menționat că activitățile și atelierelor din cadrul festivalului vor continua, pe tot parcursul anului, în mai multe localități din județ. În data de 13 mai, tot în parcul Pădurice, se va desfășura ediția cu numărul XXVI a Festivalului – Concurs Popstar. La fel ca în anii trecuți, și ediția din acest an își propune să descopere și să sprijine afirmarea tinerelor talente din domeniul interpretării muzicii pop, la concurs participând elevi talentați ai liceelor de arte și ai școlilor populare de arte din întreaga țară. Invitații speciali ai ediției a XXVI-a sunt interpretul de muzică ușoară Virgil Ianțu și compozitorul Cristian Faur.

La fel ca în anii trecuți, Consiliul Județean Arad, prin Centrul Cultural Județean promovează diversitatea culturală, cercetarea științifică și sportul. Ce ne puteți spune despre asta?

Promovarea diversității culturale a județului Arad, a respectului față de tradiții în rândul interpreților de toate vârstele reprezintă o preocupare constantă a Consiliului Județean Arad și a Centrului Cultural Județean. Tocmai de aceea, suntem parteneri în organizarea celei de-a II-a ediții a Festivalului-Concurs de Folclor „Sofia Preda”, care va avea loc în data de 14 mai. Cercetarea științifică este reprezentată, și în acest an, în luna mai, de un eveniment de tradiție al Universității de Vest „Vasile Goldiș” și anume Zilele Academice Arădene, ediția a IX-a. Organizată în perioada 15-19 mai în Campusul universitar „Vasile Goldiș” și Complexul universitar Macea, manifestarea reunește personalități științifice din țară și străinătate care vor susține workshopuri și conferințe pe diverse teme de interes academic. Parteneri tradiționali, Consiliul Județean Arad și Centrul Cultural contribuie an de an la reușita acestei manifestări de prestigiu prin susținere financiară și logistică a Universității de Vest „Vasile Goldiș”, vector de imagine pentru județul Arad. Proiecte inovative din zona „arte ale spectacolului” aduce în atenția publicului din localități ale județului Arad „Caravana Teatrelor de Păpuși și Marionete”, care se va desfășura în perioada 15-20 mai. Promovarea valorilor sportive, a spiritului competițional, practicarea la nivel înalt a disciplinelor sportive sunt câteva din obiectivele proiectelor de sezon: Supermaratonul Arad-Bekescsaba și retur, ed. XX, 20 -21 mai, Cupa Orașului Sebiș la călărie, ed. a II-a, 20-21 mai.

Corina Huțan /Cultura 2016

Identitatea alimentară românească

Despre omul contemporan în general se susține că mănâncă nesănătos, adică alimente și preparate cu prea multe calorii, prelucrate chimic, intoxicate cu E-uri de industria alimentară. Reversul, recomandarea este întoarcerea la hrana sănătoasă, ecologică.

Un aspect mai puțin luat în considerare la aceste debateri este acela al adaptării organismului nostru la alimentele, care se găsesc în spațiul în care trăim, și la experiența

alimentară, pe care am moștenit-o și pe care o transmitem, la rândul nostru, urmașilor. Altfel spus, ceea ce la alții le face rău mie, în spațiul meu, îmi face bine.

Referindu-ne la alimentație în general, un moment important în istoria omenirii a fost acela al transformării

crudului în *fiert* sau *fript*. Prepararea alimentelor, care erau la îndemâna omului, și, apoi, consumarea lor a creat, în timp, pretutindeni pe glob, un ansamblu de tehnici, de practici și reguli alimentare proprii fiecărui popor, care, însumate, constituie un capitol important al culturii umane. Înțelegând cultura alimentară ca un mod de viață al unei societăți, există, în cazul acesteia, anumiți factori comuni, ce reglează comportamentul și atitudinea umană față de hrană, care se constituie în modele caracteristice.

Dacă, de pildă, ne referim la tradiția noastră alimentară, aproape toată lumea mănâncă de trei ori pe zi, luând una din mese în jurul amiezii. Or un asemenea consens în comportament și în opinie constituie un model cultural.

La rândul lor, practicile, simbolurile, obiceiurile legate de procurarea, prepararea și consumarea hranei contribuie la construirea identității, a specificului național, regional sau local.

Dintr-o perspectivă globalizantă, alimentația românilor și a celorlalte populații care trăiesc în România este una completă, bogată și echilibrată, fiindcă spre deosebire de alte teritorii de pe glob, aici se consumă o mare diversitate de cereale, de legume și fructe, de lapte și produse din lapte de vacă, capră, oaie și toate tipurile de carne (pasăre, porc, capră, oaie, vită, pește).

Întorcându-ne în trecut, la alimentația țărănească, toate produsele consumate au fost sănătoase, chiar dacă unui străin multe pot să îi pară prea grase. Există însă în această alimentație un echilibru între grăsimile animale și uleiuri, oamenii consumând alimente mai consistente sau dimpotrivă mai reduse caloric, după anotimp și natura muncilor pe care le prestau.

Cât privește produsele folosite în alimentație acestea au fost, pe durată lungă, naturale.

Pământul în care se cultivau cerealele și legumele era îngrășat cu îngrășăminte naturale iar animalele erau hrănite cu produse „ecologice” obținute pe propriile terenuri, din semințe păstrate de pe un an pe altul. Altfel spus, ovăzul, porumbul, dovleacul, plantele verzi din grădina etc., cu care erau hrănite animalele erau fără mutații genetice, nechimizate.

Modul de preparare al alimentelor de către țărani a fost și parțial mai este și astăzi unul simplu și sănătos, fără conservanți, amelioratori etc.

La pâine de casă se folosește făină, sare și *cumlău* sau drojdie iar coacerea se face lent, pe vatră, în cuptor țărănesc, sau în țest. Uleiul de dovleac și de floarea-soarelui este obținut în gospodărie, cu ajutorul pivelor țărănești, prin presare la rece. Laptele acru este prins cu cheag.

Conservarea cărnii se face prin murare în apă cu sare, prin frigare și păstrare în untură sau afumare lentă. Fructele sunt conservate pentru iarnă prin uscate în cuptoare speciale. Varza la butoi și murăturile din borcan se conservă în apă cu sare. Bulionul este fiert fără conservanți, gemul de prune fără zahăr.

Așa cum am arătat, în alimentația țărănească, la fel de importantă a fost alternanța perioadelor de *slastă* (dulce) cu cele de post, când untura era înlocuită cu uleiul de dovleac determinând, de mai multe ori pe an, curățirea corpului de excesul de proteine și grăsimi animale.

Focalizând în continuare pe bucătăria tradițională arădeană, aceasta a fost determinată, de la un sat la altul, de geografia locului (munte-deal-câmpie). Meniurile au depins și depind și azi de perioadele din an, în care sunt preparate mâncărurile (mâncăruri de iarnă, de primăvară, de vară și de toamnă) și de contextul în care sunt consumate (la evenimente, în viața de fiecare zi, în perioade de post). Rețetele locale utilizează tot ceea ce este la îndemâna femeii. De pildă, în zonele cu pădure, în alimentație apar ciupercile și bureții, vânatul, în satele de pe malul apelor peștele, în cele de câmpie bibilica, rața, gâsca, curca.

Dincolo de aceste aspecte, anumite diferențe, datorate obișnuințelor și preferințelor oamenilor locului au existat și există și azi, de la un sat la altul, atât în pregătirea unor preparate cât și în alcătuirea meniurilor, în zonele multietnice apărând împrumuturi culinare, care vor forma gusturi comune, altele decât în Moldova sau Muntenia. Din această perspectivă alimentația locului depășește sintagma „ești ceea ce mănânci” în favoarea unei identități etno-culturale precise, amprentată cum vom vedea în articolele următoare de o central-europenitate.

Dr. Rodica Colta

Moții crișeni și târgurile din județul Arad (II)

Înțelegerile între participanții la târg erau foarte strict respectate. Un exemplu grăitor îl oferă participarea olarilor la Târgul de la Găina. Unii producători de oale nu aveau cu ce le transporta. De aceea apelează la cei care au cai (îi împrumută). Înțelegerea între ei este că cel care împrumută calul primește de la proprietarul oalelor a treia parte sau chiar jumătate din oale. La târg însă, proprietarul calului care a primit partea sa de oale, stă mai la o parte, pentru ca olarul să-și vândă oalele sale. Este o înțelegere dreaptă: „Trebuie să stea mai în jos cu oalele, pentru că noi dacă nu le vindem nu mai avem cu ce să le aducem acasă și le spargem, dar el le duce cu calu dacă nu le vinde.”¹

Pentru târgurile mai îndepărtate se pleca pe zile mai multe. Plecau și 2-3 săptămâni. Vindeau la târguri, dar și prin satele prin care treceau. Moții cunoșteau toate târgurile: „Știam când se organizau târgurile... (ne spune Cosma Gheorghe din satul Avram Iancu, 69 ani)... Marțea era la Arad, vineri era la Ineu, sâmbăta la Pâncota, mai era vinerea la Salonta... mergeam și la Tınca – luna... Da!... Târguri vechi... și la Chișineu-Criș iară era târg vechi.”

Unii dintre ei făceau adevărată căraușie. Cumpărau produse din zona lor, le vindeau la târgurile din Câmpie, iar de acolo aduceau marfă pentru târgurile din zona muntoasă. „Când mergeam încolo (spre Arad) cumpăram var și-l vindeam acolo. Când veneam înapoi cumpăram cereale, porumb. Și iară cumpăram var și iară plecam și luam cereale. Am stat și 9 săptămâni. Numa pă timpul de iarnă mai veneam acasă.”³ (informator Morcan Toma, sat Vidra, nr. 50, 65 ani).

Circulând prin sate și pe la târguri unde o parte din participanți erau de alte etnii, mai ales maghiari, germani sau slovaci, moții au învățat rapid să facă comerț și în aceste limbi. Mihuța Gheorghe de 92 de ani din Vidra, ne spune: „M-am înțeles cu ei... Cât costă?, cum să zice la mere, la pită... Mai mult nemțește am prins, numa acuma am uitat. De prunc mic am prins mai bine.”⁴

Tot în drumurile pe la târguri și sate, se legau și prietenii. Petrișor Andrei de 75 de ani din Avram Iancu relatează: „Aveam câte un cunoscut, așa. Mergeam și băgam când era frig caii în iștălău. Întrebam unde este iștălău, în care loc. Are cutare: mergeam și băgam caii acolo. Îi plăteam. Îi dădeam de o bere sau mere. Altu n-avea pretenție să-i dai. Trăgeai căruța în ocol și te culcai în căruță. Dacă voiai să te culci, erau care te culcau și-n casă. Da. Io n-am vrut. Io în căruță m-am culcat. Aveam bitușa aia pă noi...”⁵

Participanții la târg se evidențiau și prin portul, prin felul cum erau îmbrăcați. „Lumea era mult mai îngrijită și mai tradițional decât acuma. Îl cunoșteai, de exemplu, pă ăla care-i de la Șicula... avea un anumit fel de pantaloni, de ițari pă el... nu avea pantaloni din ăștia nemțești... cum să spune. ăia aveau o culoare... să știe după cum îi șorțu, cum îi hainele după el... de unde vine”.⁶

Sorin Sabău

Note:

¹ Florea Florescu, Târgul de pe Muntele Găina, în *Sociologie Românească*, București, Anul II, 1937, nr.)-10, septembrie-octombrie, p. 427

² Informator Cosma Gheorghe, sat Avram Iancu, 69 ani

³ Informator Morcan Toma, sat Vidra, 65 ani

⁴ Informator Mihuța Gheorghe, sat Vidra, 92 ani

⁵ Informator Petrișor Andrei, sat Avram Iancu, 75 ani

⁶ Informator Crișan Petru, Pâncota, 51 ani

Pe poteci de munte

Cu bucurie constatăm că, în ultimii ani, a crescut numărul persoanelor care aleg să-și petreacă puținul timp liber pe care-l au, hoinărind pe culmile, nu prea înalte, ale munților noștri, fie ei Zarand, Codru Moma, Metaliferi sau Găina. Cu atât mai mare este satisfacția când vedem că tot mai mulți tineri preferă să evadeze din lumea virtuală a rețelelor de socializare, dându-și seama de capcana în care pot cădea, dependența de iluzoriu.

În primul rând, acestora le sunt dedicate următoarele rânduri, sau poate chiar viitoare articole. De fapt, nu doar lor, invitându-i și pe alții să pornească pe potecile munților, pe jos sau cu bicicleta, pentru a gusta puțin din posibilă aventură ce se derulează de îndată ce te încumeți la drum.

În folosul tuturor vin să stea rezultatele muncii membrilor Serviciului Public Județean Salvamont – Salvaspeo, o echipă mică dar dedicată scopului pentru care s-a constituit: asigurarea condițiilor optime pentru derularea unei excursii în deplină siguranță în spațiul montan arădean. Astfel, după inventarierea infrastructurii ecoturistice (adică poteci marcate) din județul nostru, au stabilit un plan de acțiune dublat de o muncă nu tocmai ușoară, concretizat printr-o rețea de trasee turistice marcate foarte bine puse la punct, în următoarele zone: Moneasa, Vestul Munților Zarand și Muntele Găina.

Pentru fiecare traseu, sau trasee dacă au același punct de pornire, s-a montat un panou informativ (cu harta turistică aferentă) care oferă toate detaliile necesare parcurgerii acestuia și ajungerii la destinație. Pe parcursul traseului, acolo unde este necesar, s-au montat panouri indicatoare, pentru ca în vopseala aplicată pe copaci să fie introduse mici biluțe de sticlă pentru ca marcajul să fie reflectorizant pe timp de noapte. De asemenea, au fost efectuate anumite corecții a unor trasee turistice tocmai din ideea de a le face accesibile unei categorii cât mai largi de turiști.

În această muncă de Sisif un rol l-au avut și membrii asociației Condor Club Arad care, prin intermediul proiectului „Ecoturism montan”, derulat prin programul „Țara lui Andrei” (finanțat de OMV Petrom România), au contribuit la achiziționarea unor materiale necesare echipării traseelor turistice din Vestul Munților Zarand. De asemenea, tot prin același proiect, a fost realizată și harta turistică pentru sectorul montan amintit.

Toate aceste informații vor apărea în următoarele articole, pentru a veni în ajutorul celor care doresc să pornească într-o drumeție montană în județul nostru. Nu ne rămâne decât să vă dorim vreme bună, și puterea de a depăși provocările ce vă așteaptă, sugerându-vă să porniți echipați corepunzător pentru a vă bucura din plin de frumusețea lucrurilor pe care le veți admira.

prof. Dorel Gureanu

Georg Werner și Paul Bornemisza

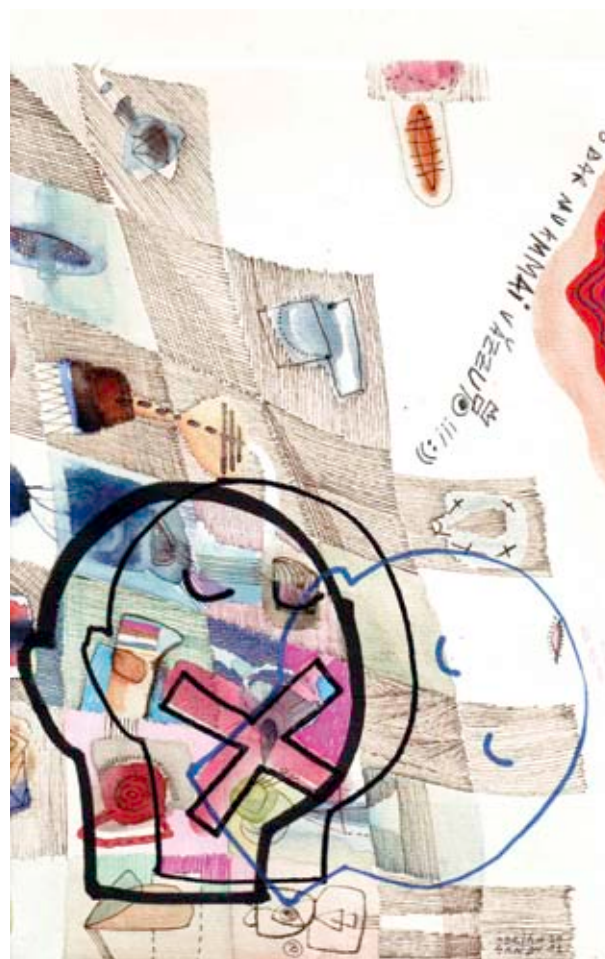
La începutul anului 1552, consilierul regesc Georg Werner (născut nu se știe când și decedat după anul ultimei sale menționări în viață, 1568) era numit, alături de episcopul de Veszprém, Paul Bornemisza (născut cândva pe la începutul sec. al XVI-lea și mort după 1553), comisar imperial al Habsburgilor. În această calitate el trebuia ca, împreună cu colegul său de misiune, să inspecteze sursele de venituri ale Transilvaniei. În plus, ei aveau obligația să lucreze în strânsă legătură cu generalul imperial Castaldo, așadar alături de conducerea militară din zonă, rezultatele investigației urmând să alcătuiască materia unui raport.

Importanța acestei acțiuni era deosebită, căci, în funcție de informațiile obținute, imperialii își puteau face o idee despre modul cum trebuiau să organizeze exploatarea respectivelor surse. *Raport din lunile martie - aprilie 1552 despre veniturile regești din Transilvania* este titlul textului elaborat de cei doi comisari care, referindu-se la Transilvania, au găsit locul și pentru unele notații sumare despre orașul Arad. „De orașul Turda ține satul numit Egyházfalva, care aparține capitlului de Arad, dar se folosește de aceleași legi și privilegii ca și cei din Turda...”. Asupra acestei posesiuni arădene se revine mai încolo: „Iar cât privește posesiunea Egyházfalva, care e legată, cum s-a spus, de orașul Turda și se bucură de aceleași libertăți, va trebui găsită o modalitate ca să ajungă în stăpânirea maiestății regești, ceea ce s-ar putea face ușor fie prin dăruirea unor bucuri de valoare egală, situate mai aproape de capitlul de Arad, fie prin atribuirea în toți anii a unui număr de bolovani de sare de la Cămara din Lipova”. Comisarii imperiali rețin, cum se vede, Aradul în legătură cu una din posesiunile capitlului de aici. Este vorba despre satul Egyházfalva, actualmente înglobat în orașul Turda, alcătuiind un cartier al acestuia.

O știre importantă de relevanță arădeană se strecoară însă într-un alt context. Comisarii notează că „Și capitlul de Arad, care acum este fără de prepozit și risipit, are anumite bunuri în Transilvania. Membrii pribegi ai capitlului care au putut să fugă de stăpânirea turcilor se spune că s-ar fi refugiat în diverse locuri” (textul și principalele date despre autor provin din *Călători străini despre țările române*, ed. de Maria Holban, I, București, pp. 7-96). La 1552, deci, capitlul de Arad – situat, cum se știe, în zona comunei Vladimirescu (Glogovăț) – nu avea conducător (prepozit) și membrii lui se risipiseră de groaza stăpânirii turcești care, după cucerirea Cenadului (în urmă cu

un an), avansase până aici. Epoca dezvoltării medievale a Orașului, cum a fost numită așezarea respectivă, spre a o deosebi de Aradul modern, situat în aval, apunea... Degringolada creștină de prin partea locului cauzată de instaurarea treptată a noii stăpâniri – cea a Semilunii – încheia o epocă și anunța o alta. Începuturile modernității arădene au fost marcate de decuplarea momentană de la civilizația de tip apusean și de integrarea în circuitul de valori al turcocrăției (puterea turcească). Trebuia să treacă aproape un secol și jumătate până când recucerirea de la turci a acestor teritorii de către Habsburgi să readucă zona arădeană pe mai vechile coordonate de civilizație. Între timp, doar satele și-au continuat pe mai departe modul de a-și duce existența, într-un stil mai degrabă arhaic, medieval...

Ovidiu Pecican

Adrian Sandu, copy-paste 2 mixed media

NOAPTEA MUZEELOR 2017

Sâmbătă, 20 mai 2017

Noaptea Muzeelor este un eveniment care contribuie la conturarea identității noastre culturale europene.

– Ministrul Culturii și Comunicării din Franța,
Dna Audrey Azoulay

Inițiată de Ministerul Culturii și Comunicării din Franța și patronată în prezent de Consiliul Europei, de UNESCO și de Consiliul Internațional al Muzeelor, Noaptea Muzeelor este un eveniment de succes european desfășurat la nivel internațional și aflat anul acesta la a 13-a ediție. Mii de muzee și instituții culturale din 30 de țări europene își aprind

luminile și deschid porțile în aceeași noapte. Milioane de europeni sărbătoresc cultura ieșind pe străzi în aceeași noapte, însoțiți de prieteni și familii.

Anul acesta, evenimentul este sărbătorit de peste 3000 de muzee din toată Europa în data de 20 mai.

Site-ul oficial al evenimentului european: <http://nuitdesmusees.culturecommunication.gov.fr/>

Rețeaua Națională a Muzeelor din România (RNMR) este partener oficial al evenimentului la nivel internațional, asigurând o promovare amplă și coerentă a activităților organizate de muzeele românești, în special prin intermediul site-ului creat în 2009, www.noapteamuzeelor.ro, dar și al unei campanii de promovare la nivel național.

Sursa : www.noapteamuzeelor.ro

Sâmbătă, 20 mai

PALATUL CULTURAL

(Piața George Enescu 1, Arad)

20.00 – 02.00

MUZEUL DE ARTĂ (Str. Gh. Popa

2-4, etaj 2)

20.00 – 02.00

SALA CLIO (Str. Horia 10)

20.00 – 02.00

MUZEUL ORAȘULUI LIPOVA/CASA SEVER BOCU

(Lipova - str. Nicolae Bălcescu 21)

18.00-24.00

Acces gratuit

EXPOZIȚIA DE ISTORIE/PALATUL CULTURAL, ETAJ 2

Arad, Piața George Enescu, 1 - intrarea dinspre Parcul Copiilor

Sâmbătă, 20 mai, orele 20.00-02.00

1. Expoziția permanentă de istorie

2. Expoziția Arădeni în războiul cel mare și reconstituire istorică

3. Expoziția Bizere - art&technology

4. Expoziția Tezaur 1848/49. Repere din Colecția de relicve a muzeului arădean

5. Expoziția Arad - 1989

6. Micro-expoziție și lansare de carte Ziridava - 50 de ani (autor prof. univ. dr. Corneliu Pădurean)

7. Proiecție filme documentare kinema ikon

EXPOZIȚIA ȘTIINȚELE NATURII/ PALATUL CULTURAL, ETAJ 2

Arad, Piața George Enescu, 1 - intrarea dinspre Parcul Copiilor
Sâmbătă, 20 mai, orele 20.00-02.00

1. Expoziția Un secol de istorie naturală. Comori ale patrimoniului arădean în colecția Gimnaziului Superior Regal

2. Expoziția De la lemmul scobit la tezaur. Odissea unei monoxile

3. Micro-expoziție de origami a elevilor Liceului Regina Maria Arad

4. Expoziție de concologie (colecționer prof. Călin Istrate)

MUZEUL DE ARTĂ

Arad, str. Gh. Popa 2-4, etaj II

Sâmbătă, 20 mai, orele 20.00-02.00

1. Expoziția permanentă de artă europeană și românească

2. Expoziție de artă plastică Margareta Simo (Arad)

Curator: Adriana Pantazi (istoric/Complexul Muzeal Arad)

3. Proiecție filme experimentale kinema ikon

4. Workshop de gravură carte-obiect

dr. Adrian Sandu – artist vizual, Complexul Muzeal Arad

5. Ateliere de pictură pentru copii și adulți

SALA CLIO

Arad, str. Horia 10

Sâmbătă, orele 20.00-02.00

1. Expoziție de icoane pe sticlă

2. Prezentare și proiecție filme documentare de etnografie

Autori: dr. Sorin Sabău, Gabriel

Hălmăgean – Complexul Muzeal Arad

Furcașii din Avram Iancu, Împle-

titul nuielelor la Ineu, Meșterii olari de

la Târnăvița, Mori țărănești pe apă în județul Arad, Târgul de la Pâncota,

Canalul Morilor, Cultura pâinii

3. Stand de carte și filme documentare de etnografie

MUZEUL ORAȘULUI LIPOVA/ CASA SEVER BOCU

Lipova - str. Nicolae Bălcescu 21

Sâmbătă, orele 18.00-24.00

1. Ateliere de artă decorativă pentru copii

2. Vernisaj expoziție de artă plastică

3. Concert de muzică

Adelina Stoenescu
Complexul Muzeal Arad

SĂMBĂTĂ, 6 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

Iarna de Jon Fosse, regia Mihai Măniuțiu

Producător: Teatrul „Nottara”, București / **Focus Andrea Gavriliiu**
Durata: 1h 10 min

Ora 20.30, Sala Studio

Mai spun atât și plec... decorul Alpăr Albert, mișcarea scenică Tünde Baczó
Producător: Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” Timișoara
Durata: 50 min

DUMINICĂ, 7 MAI

Ora 19.00, Sala Studio

Masa, un spectacol audio compus, regizat și interpretat de grupul Karbido, Polonia
Durata: 1h

Ora 20.00, Sala Mare

O mie de motive – One man-show Florin Piersic Jr., după „Every Brilliant Thing” de Duncan Macmillan
regia Horia Suru
Producător: POINT, București
(Spectacol cu publicul pe scenă)
Durata: 1h 45 min

Ora 22.00, Sala Studio

Jurnal de România. Sfântu Gheorghe, scenariul și regia Carmen Lidia Vidu
Producător: Teatrul „Andrei Mureșanu”, Sfântu-Gheorghe / **MicROMânia**
Durata: 1h

LUNI, 8 MAI

Ora 18.00, Platoul din fața Palatului Administrativ

d'ECourage, un spectacol de Andrea Gavriliiu

Producător: Teatrul Național Cluj-Napoca / **Focus Andrea Gavriliiu**
(Spectacol în aer liber)

Durata: 35 min

Ora 19.00, Sala Mare

Ludibrium, un spectacol de Andrea Gavriliiu. Texte de Andrea Gavriliiu și Daniel Chirilă (inspirate din volumul de eseuri „Sexul și spaima” de Pascal Quignard)

Producător: Teatrul Tineretului Piatra Neamț / **Focus Andrea Gavriliiu**
Durata: 1h

Ora 21.00, Club Flex

Creditul de Jordi Galcerán, regia Mihai Constantin
Producător: Godot Cafe-Teatru, București
Durata: 1h 30 min

MARȚI, 9 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

N-ai tu treabă! de Cătălin Ștefănescu, adaptare după „Dănilă Prepeleac” de Ion Creangă, regia Alexandru Dabija

Producător: Teatrul ACT, București
Durata: 1h 20 min

Ora 20.30, Sala Studio

:P – Patru piesuțe politice despre dușmani de Csaba Székely, regia Sebestyén Aba
Producător: Teatrul Național Târgu Mureș – Compania „Liviu Rebreanu” / **MicROMânia**
Durata: 1h 30 min

MIERCURI, 10 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

Micul prinț de Antoine de Saint-Exupéry, regia Alexandru Dabija

Producător: Teatrul de Comedie, București
Durata: 1h 40 min

Ora 21.00, Sala Studio

O femeie după Péter Esterházy, un spectacol de Andrea Gavriliiu
Producător: Facultatea de Teatru și Televiziune, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca / **Focus Andrea Gavriliiu**

Durata: 1h 30 min

Ora 23.00, Club Flex

Copii răi de Mihaela Michailov, regia Geanina Hergheligi
Producător: Teatrul Arte dell'Anima, București / **Focus MicROMânia**
Durata: 1h

JOI, 11 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

Jacques și stăpânul său de Milan Kundera, regia Cristi Juncu
Producător: Teatrul „Maria Filotti”, Brăila
(Spectacol cu publicul pe scenă)
Durata: 2h

Ora 21.00, Sala Studio

Open de Ana Cucu Popescu, regia Leta Popescu
Producători: Asociația Reciproca în parteneriat cu Federația Fabrica de Pensule și Asociația GroundFloor Group, Cluj-Napoca
Durata: 1h 10 min

Ora 22.30, Club Flex

Pena, texte de Ruth Smythers, Ștefan Mako, Adina Lazăr, regia Adina Lazăr
Producător: Compania Create.Act. Enjoy, Cluj-Napoca
Durata: 50 min

VINERI, 12 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

Yen de Anna Jordan, regia Adrian Roman
Producător: Teatrul „Anton Pann”, Râmnicu-Vâlcea
(Spectacol cu publicul pe scenă)
Durata: 2h 15 min

Ora 21.30, Sala Studio

Vorbește cu mine!, scenariul și regia Ion-Ardeal Ieremia, după texte de Ioan Peter, Ștefan Caraman, Geanina Jinaru-Doboș, Lorena Lupu, Cătălin Ursu, Călin Stanciu Jr., Amalia Huțan, Ion Rizea, Claudia Ieremia
Producător: Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Timișoara
Durata: 1h 40 min

SĂMBĂTĂ, 13 MAI

Ora 11.00, Sala Studio

Un être hors pair / Un om de milioane de Ioan Peter, regia Florin Didilescu
Producător: Trupa de teatru pentru elevi și studenți „Amifran”, Arad
(Spectacol în limba franceză)
Durata: 1h

Ora 19.00, Sala Mare

Coliziuni, un spectacol de teatru-dans, dramaturgia Tamás Szalay, regia Levente Dimény
Producător: Teatrul „Szigligeti”, Oradea – Ansamblul Nagyvárad
Durata: 1h 10 min

Ora 20.30, Sala Studio

ARE NEVOIE DE MULTĂ ATENȚIE! de Martin Crimp, regia Sănziana Stoican
Producător: Teatrul UNTEATRU, București
Durata: 1h 40 min

DUMINICĂ, 14 MAI

Ora 19.00, Sala Mare

#EmojiPlay, un spectacol de teatru coregrafic de Gigi Căciuleanu
Producător: Teatrul Excelsior, București în parteneriat cu „Gigi Căciuleanu Romania Dance Company”
Durata: 1h

Ora 20.30, Club Flex

Mioritza (Tristory III), un spectacol de Daniel Chirilă
Producători: Filensăr & Teatrul LUNI de la Green Hours, București / **FocusMicROMânia**
Durata: 1h 10 min

*

Spectacolele vor avea loc la Sala Mare și Sala Studio a Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad, precum și în Club Flex.

Biletele se vor pune în vânzare pe www.biletmaster.ro și la Casa de bilete a Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad la o dată pe care o vom anunța ulterior.
Haideti la teatru!

BIROUL DE PRESĂ FITN5
Presa.festival.arad@gmail.com

Adriana Sasu

PROGRAMUL SPECTACOLELOR

Martți, 16 Mai

9.30 ÷ 11.00, Sala Mare
Teatrul Clasic
MICA SIRENĂ - Constanța
9.30 ÷ 11.00, Sala Trupa
Marionete
POVEȘTEA LUI MUCK CEL
MIC - Alba Iulia
16.30, Sala Trupa Marionete
SUBMARINUL GALBEN
- Baia Mare

Miercuri, 17 Mai

9.30 ÷ 11.00, Sala Trupa
Marionete
POVEȘTEA CARE A FOST
PĂTRATĂ - Brașov
9.30 ÷ 11.00, Cinema Arta
SCUFIȚA ROȘIE - Arad
17.00, Sala Trupa Marionete
METAMORFOSE - Brașov

Joi, 18 Mai

9.30 ÷ 11.00, Sala Trupa Marionete
DACĂ AȘ FI MATIA CORVIN - Cluj-Napoca
11.00, Sala Mare Teatrul Clasic
FLAUTUL FERMECAT - Germania
15.00, Cinema Arta
ELEFĂNȚELUL CURIOS - Arad

Vineri, 19 Mai

9.00 ÷ 11.00, Sala Mare Teatrul Clasic
POVEȘTE DESPRE HANSEL ȘI GRETTEL - Craiova
9.30 ÷ 11.00, Sala Trupa Marionete
CENUȘĂREASA - Oradea

19.00, Sala Trupa Marionete
DRAME DIN IUBIRE - Germania

Sâmbătă, 20 Mai

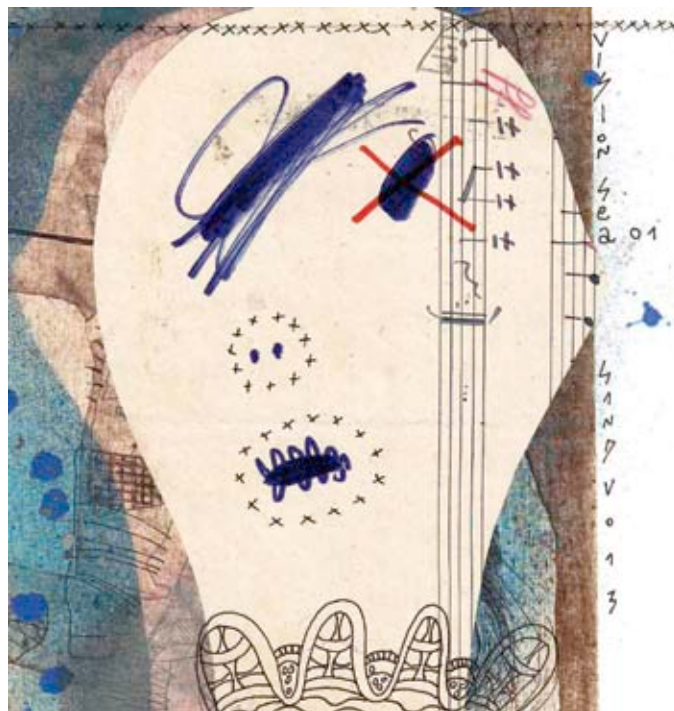
15.00 - 18.00, Parcul Copiilor
FAMILY MEETING - MAREA FINALĂ - 6
SPECTACOLE
19.00, Sala Mare Teatrul Clasic
FURTUNA - Craiova

FAMILY MEETING

Proiect de teatru de păpuși tradițional european
16-20 Mai, VASILACHE & MĂRIOARA - România
16-20 Mai, VITÉZ LÁSZLÓ - Ungaria
17-20 Mai, DON ROBERTO - Portugalia
17-20 Mai, FASOULIS - Grecia
18-20 Mai, PULCINELLA - Italia
18-20 Mai, PUNCH & JUDY - Anglia

Cristian Caimacan

MONITORUL
cultural

Adrian Sandu, vision sea 01 mixed media

Teatru

Luna mai începe cu ediția numărul cinci a Festivalului de Teatru Nou, ce se va desfășura în perioada 6-14 mai. Invitați vor fi actori din Târgu Mureș, București, Oradea, Cluj-Napoca, Brăila, Sfântu-Gheorghe, Piatra Neamț, Timișoara și, desigur, Arad. Invitați în festival sunt și cei din grupul Karbido, din Polonia, care vor oferi publicului „Masa”, un spectacol audio compus, regizat și interpretat de către aceștia.

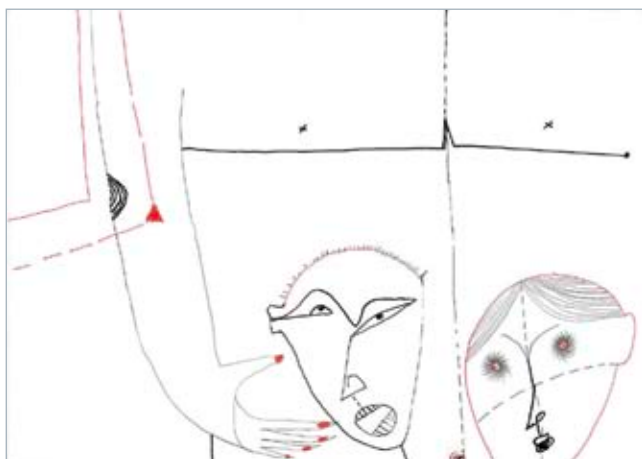

Focusul ediției de anul acesta este „MicROMânia”, despre România cea mică, România întâmplărilor de zi cu zi, România

vieților noastre și a năravurilor personale sau colective de care ne izbim cotidian. Un al doilea focus al FTN5 este dedicat artistei Andreea Gavrilu, o artistă cu evoluție remarcabilă în teatrul românesc. De asemenea, în perioada 28 mai-1 iunie se va desfășura la Arad și cea de-a treia ediție a Festivalului Internațional de Teatru-Circ Fantasticoo.

Film

Ediția a IX-a a Festivalului Internațional de Film pentru Copii KINOdiseea poposește și la Arad. Pentru al doilea an la rând, cei de la Asociația Culturală Metropolis din București vor aduce pe ecranul Cinematografului Arta cele mai iubite filme pentru copii. De data aceasta, în perioada 15-21 mai vor fi proiectate la Arad cele mai bune filme ale precedentelor ediții de festival.

Adrian Sandu, Nr Dosar 02 pencil roll pen

Minorități

După ce în luna aprilie am avut parte de manifestații culturale ale minorității rrome, în luna mai ne vom bucura atât de momente artistice prilejuite de Ziua Bulgarilor – pe 28 mai – cât și de Festivalul Minorităților, eveniment ajuns la ediția cu numărul doisprezece. Anul acesta vom sărbători multiculturalitatea Orașului de pe Mureș în zilele de 12 și 13 mai.

Underground

Nici scena underground nu se lasă mai prejos, clubul Flex fiind cuibul rockerilor arădeni și în luna mai. Aici, pe data de 4 vor avea concert cei de la Warbell (Polonia), pe 5 mai cei de la Kazah, Katara și Decay (Ungaria și România), iar pe 6 mai cei de la Sarmalele Reci.

Pe data de 18 mai, de la ora 20, în clubul de pe Unirii vor cânta cei de la Syn Ze Șase Tri, ce vor susține un concert care va cuprinde piese din întreaga discografie. În deschiderea concertului vor cânta cei de la Abstract, una dintre cele mai originale trupe Slovace.

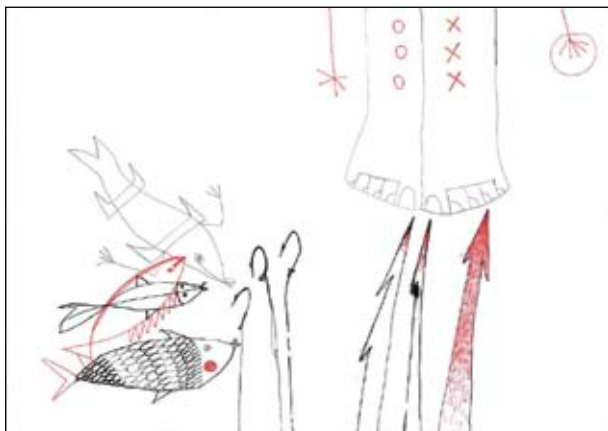
Eugen Rogojan

Adrian Sandu, tumour pencil and acryl on cardboard

Agenda Centrului Cultural Județean Arad – mai 2017

- Colocviul Național al revistelor de cultură, ediția a IV-a, Arad, 6 mai
- „Ansamblul folcloric Zărandul – 10 ani de activitate”, Arad, 11 mai
- Târgul Educației, Arad, 11-12 mai
- Festivalul familiei, Arad, 12-13 mai
- Festivalul Internațional de Folclor „Așa-i jocul pe la noi”, 12-14 mai
- Festival muzical „POP STAR”, ediția a XXVI-a, Arad, 13 mai
- Festivalul - concurs de folclor „Sofia Preda”, ediția a II-a, Arad, 14 mai
- Zilele Academice Arădene, Arad, 15-19 mai
- Caravana Teatrelor de Păpuși și Marionete prin județul Arad, localități din județul Arad, 15- 20 mai
- Textile arădene - trecut și viitor - concurs național tehnic textile, Arad, 18-19 mai
- Zilele Administrației Arădene, ediția a IX-a, Arad, 19 mai
- Supermaratonul Arad – Bekescsaba și retur, ediția a XX-a, Arad, 20-21 mai

Adrian Sandu, Nr Dosar 06 pencil roll pen

MONITORUL
cultural

- „Cupa Orașului Sebiș” la călărie, ediția a II-a, Sebiș, 20-21 mai
- Tradiții și obiceiuri bănățene, Zăbrani, 21 mai
- Premiera Olimpicilor Naționali Arădeni, Arad, 22-31 mai
- Întâlnirea corurilor de elevi din județul Arad, Arad, 26 mai
- Simpozion Național Constantin Noica, ediția a IX-a, Arad, 26-27 mai
- Festivalul Internațional de Artă „Theatrum mundi”, ediția a XIII-a, Arad, 26-27 mai
- Festivalul „Comori de suflet românesc”, ediția a IV-a, Pleșcuța, 27 mai
- Festivalul Internațional de muzică de cameră „Lang Tunde”, Arad, mai
- Festival de folclor cu ansambluri studentești din țară, mai

Adrian Sandu, copy-paste 1 mixed media 25

